

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

Mag. Mateja Režek
Petra Bozovičar
Pedagoški inštitut

Sodelovanje šole z družino in lokalno skupnostjo
Strategije vzpostavljanja partnerstva šole z družino
lokalno skupnostjo

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

- „Vzgojno-izobraževalna institucija bi morala postopoma rasti iz družinskega življenja; morala bi prevzeti dejavnosti, ki jih otrok že pozna od doma in jih nadaljevati...“

Dewey, 1938

- „Otroci so del družinskega in del šolskega sistema. Ko pridejo v šolo, prinašajo s seboj tudi svojo družino, in ko odhajajo domov, odnašajo s seboj šolo, probleme in radosti šolskega življenja.“

Ličen, 2003

Sodelovanje ali partnerstvo?

- Kaj razumemo kot sodelovanje s starši?
- Kaj razumemo kot partnerstvo s starši?

Elementi partnerstva

- zaupanje
- enakovreden odnos
- dvosmerna komunikacija
- vzajemna podpora
- skupno odločanje

Tankersley idr., (2013)

Sodelovanje ali partnerstvo?

- 1) Staršem pošljemo vabilo na delavnico, ki smo jo načrtovali glede na težave, ki jih zaznavamo v oddelku.
- 2) Starše povprašamo na kakšen način bi se želeli vključiti v delo v oddelku.
- 3) Staršem pošljemo obrazec, da pridobimo informacije, ki se tičejo prihoda in odhoda otroka, hranjenja, počitka ter drugih morebitnih posebnosti.
- 4) Na roditeljskem sestanku starše obvestimo o dejavnostih, ki jih načrtujemo v tem šolskem letu.
- 5) Po vpisu otroka v vrtec starše pisno obvestimo o skupini, v katero je vključen njihov otrok ter s trajanjem uvajalnega obdobja.

Zakaj sodelovati s starši?

- dokumenti
- raziskave
- korist za otroke, starše in strokovne delavce

Zakaj sodelovati s starši?

RAZISKAVE

- Z otrokovimi dosežki v predšolskem obdobju je bolj povezana **kakovost učenja v domačem okolju** kot pa izobraženost staršev in socialno-ekonomski status (Henderson in Mapp, 2002; Siraj-Blatchford, 2004). Partnerstvo je pomembno, saj povečuje kakovost domačega učnega okolja.

-
- Če vrtci/šole, družine in skupnost sodelujejo in podpirajo učenje, otroci dosegajo boljše rezultate, dlje ostanejo v procesu šolanja in so šolanju bolj naklonjeni (Pate in Andrews, 2006)

- Starši in drugi družinski člani so bolj naklonjeni vrtcu/šoli, njihovi občutki o sebi kot starših pa so pozitivnejši, če sodelujejo pri otrokovem učenju.
(Hoover-Dempsey in Sandler, 1997)

Koristi od vključevanja

- za otroke
- za starše
- za strokovne delavce

Kaj je pomembno, ko institucija razmišlja o starših in skupnosti?

- Če upoštevamo razlike med družinami, priznavamo, da so za sodelovanje potrebni različni pristopi!

- Omogočati različne možnosti vključevanja staršev, glede na njihovo pripravljenost, zmožnost in razpoložljiv čas.
- Razmišljati o ovirah, ki onemogočajo večje vključevanje staršev.

Aktivnost

- 1) Individualno razmislite in navedite **oblike sodelovanja** s starši in družinami, ki „živijo“ v vašem vrtcu/šoli, tako na nivoju oddelkov kot celotne institucije ter **izzive**, s katerimi se srečujete.
- 2) Pogovorite se v svoji skupini in identificirane oblike sodelovanja ter izzive zapišite → razporedite jih v 3 kategorije:

Oblike sodelovanja, kjer lahko starši dobijo informacije o svojem otroku	Oblike sodelovanja, kjer lahko starši dobijo informacije o delu v oddelku	Oblike sodelovanja, kjer lahko starši dobijo informacije o vrtcu, programu	Izzivi

2) **Oblikujte načrt za uvajanje sprememb, ki jih želite vnesti v svojo prakso. Vključuje naj:**

- reševanje izziva/ov ter
- morebitne spremembe/dopolnitve obstoječih oblik sodelovanja, pri katerih si lahko pomagate s spodnjimi vprašanji:
 - Kako povabiti družine k sodelovanju ob upoštevanju njihove raznolikosti?
 - Kako zagotoviti pogostost stikov ter občutek, da so dobrodošli in cenjeni?
 - Kako jih vključevati kot pomemben del izobraževalnega procesa posameznega otroka?
 - Kako jim pomagati pri podpiranju razvoja njihovih otrok in oblikovanju spodbudnega domačega okolja?
 - **Na kakšen način in kdaj lahko pridobivate podatke o otroku in družini?**

KAJ BOM PRENESLA V PRAKSO?

CILJ (kaj)	STRATEGIJA (kako)	VIRI (kdo/kaj mi lahko pomaga)	ROK (do kdaj)	EVALVACIJA

Komunikacija s starši

- NEMOGOČE JE NEKOMUNICIRATI (Watzlawick)
- VSAKA KOMUNIKACIJA IMA VSEBINSKI IN ODNOSNI VIDIK, VSEBUJE ŠTIRI SPOROČILA:
 1. KDO si? Kakšen si?
 2. KAJ mi sporočaš?
 3. Kakšen je najin ODNOS
 4. Kaj želiš od mene? Kakšen VPLIV imaš name
- DIGITALNO IN ANALOGNO KOMUNICIRANJE
 - Digitalno=natančno, logično, enopomensko (verbalna)
 - Analogno=večpomenski jezik metafor (neverbalna)

Učinkovita komunikacija

„UČINKOVITA KOMUNIKACIJA MED DVEMA OSEBAMA JE TISTA, PRI KATERI SI PREJEMNIK RAZLAGA SPOROČILO POŠILJATELJA ENAKO, KOT JE LE-TA ŽELEL, DA BI SI,,
(JOHNSON IN JOHNSON, 1997)

- SRŽ VSAKE KOMUNIKACIJE JE SPOROČANJE IN SPREJEMANJE INFORMACIJ, ČUSTEV, MNENJ,...
- PROBLEM: JASNO SPOROČANJE, PRAVILNO RAZUMEVANJE

Elementi komunikacije med dvema osebama

(Lamovec, 1993)

Namera, misel in čustvo pošiljatelja, ki ga privedejo do tega, da pošlje sporočilo

Pošiljatelj vkodira sporočilo- prevede svoje namene, misli in čustva v sporočilo, ki je primerno za pošiljanje

Pošiljatelj pošlje sporočilo prejemniku

Sporočilo se prenaša po kanalu

Prejemnik dekodira sporočilo, interpretira njegov pomen

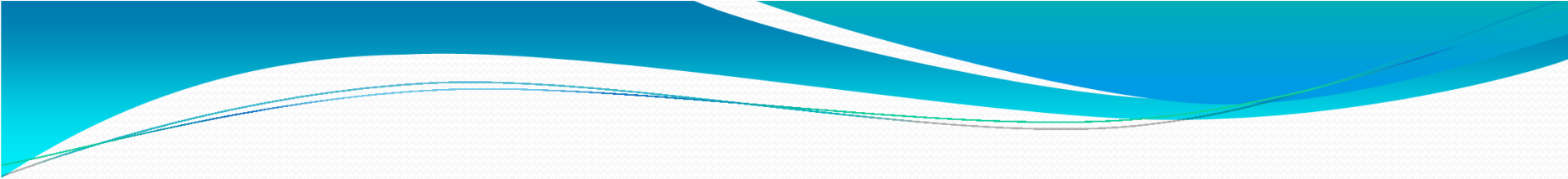

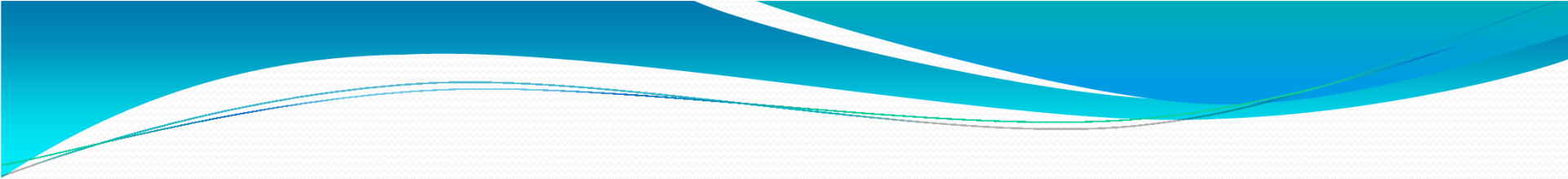
Interpretaciji sporočila sledi notranji odziv prejemnika

Blokade v komunikaciji

- PREKINJANJE PRIPOVEDOVANJA STARŠEV,
- MINIMALIZIRANJE TEŽAV, KI JIH STARŠI OPISUJEJO,
- POUČENJE PROBLEMOV VRTCA/ŠOLE IN TISTIH, KI JIH VIDI STROKOVNI DELAVEC SAM,
- OTROKOVE TEŽAVE IZVIRAJO IZ DRUŽINE,
- ODKLANJANJE PREDLOGOV STARŠEV POD KRINKO STROKOVNE KOMPETENTNOSTI,

(Jurišić, 2012)

-
- V komunikaciji med starši in vzgojitelji prepoznamo jaz-, ti-, mi- in brezosebna sporočila. (Lepičnik-Vodopivec, 1996)
 - Jaz sporočila: (Ko..., takrat jaz... zato sem.../poimenovanje nesprejemljivega vedenja, konkreten opis posledic sporočevalca, opis čustvenega stanja)
 - Ti sporočila: (morate
 - Mi sporočila: (mi mislimo...)
 - Brezosebna sporočila: (treba je ...)

Pomembno je, da se učitelj/vzgojitelj zaveda, da komunicira s starši na dveh ravneh, **na osebni** in na **institucionalni** kot predstavnik vrtca/šole; starši si hkrati z mnenjem, ki ga ustvarijo o vzgojitelju/učitelju, ustvarijo mnenje o šoli; kakovosten odnos temelji na medsebojnem poznavanju in zaupanju, dobrem komuniciranju, medsebojnem sprejemanju in konstruktivnem reševanju konfliktov.

Vaja

- Aktivno poslušanje
- Konstruktivistično poslušanje

Konstruktivistično poslušanje

- Konstruktivistično poslušanje temelji na principih konstruktivizma. V svojem bistvu je konstruktivistično poslušanje **orodje za krepitev moči**, ustvarjanje skupnosti in spremembe na socialnem/osebnem nivoju. Konstruktivistično poslušanje spodbudi ljudi, da **prevzamejo odgovornost za svoja dejanja in svoje občutke**, pomaga jim **zgraditi novo razumevanje** in spremeniti stare vzorce vedenja. Govorec lahko **konstruira novo znanje** (oceni, kaj se mu je zgodilo, zakaj je, kar je, zakaj počne, kar počne, zakaj ima z ljudmi takšne odnose, kot jih ima...). Poudarek je na **izražanju čustev**- procesi izražanja čustev pomagajo pri zmanjševanju stresa.
- Konstruktivistično poslušanje omogoča govorceu **njegovo lastno refleksijo pomena določenih dogodkov in idej**, omogoča mu tudi, da izrazi občutke, ki sicer ovirajo njegovo jasno mišljenje. Vse to omogoči osebi, da si izgradi nov pomen. Poslušalec izraža interes, skrb in sprejemanje s tem, ko se osredotoči na govorcea in ohranja očesni stik, ter da sprejema govorcea kot sposobnega reševanja svojih problemov. To kaže na tak način, da **ne pojasnjuje, parafrazira, analizira, deli nasvete in kakor koli prekinja govorcea**. Vedno je govorec tisti, ki se odloči, **do katere globine bo razkril svoja občutja**.
- Konstruktivistično poslušanje je **nehierarhično**.

Konstruktivistično poslušanje

- Cilji:
 - govorec lahko v popolnosti izrazi svoja čustva, zgradi svoje osebno razumevanje
 - - govorec oblikuje lastno refleksijo pomena določenih dogodkov in idej
 - Omogoča izražanje občutkov, ki sicer ovirajo jasno mišljenje, to izražanje govorceu omogoči izgradnjo novega pomena in se na podlagi tega odloči
 - Poslušalec kaže svoj interes na tak način, da govorce sprejema kot sposobnega reševanja svojih problemov; to kaže tako, da ne pojasnjuje, parafrazira, analizira, kritizira, daje nasvete in kakor koli prekinja govorce

Delo v skupinah

- Kaj sporočamo staršem, okolici s spodnjim? Bi lahko kako drugače?
 - Vrtec in šola staršem sporočita, da bo naročilo skupinskih fotografij otrok, to leto potekalo prek spleta- starši fotografije naročijo individualno prek spletnega obrazca.
 - Vzgojiteljica konec avgusta po telefonu pokliče starše.“Dober dan. Jaz bom od septembra dalje vzgojiteljica vašega otroka. Ste zato, da se pred pričetkom dobimo in se pogovorimo o pričakovanjih?“
 - Na nivoju vrtca je dogovor, da uvajanje otrok traja največ en teden.
 - Na nivoju vrtca je dogovor, da uvajanje otrok poteka v dogovoru s starši.
 - Vzgojiteljica staršem informacijo o opreми, ki jo otrok potrebuje za dejavnost, posreduje prek oglasne deske.

Viri in literatura

- Dewey, J. (1938). Experience and education. New York: Macmillan.
- Henderson, A., K. Mapp. 2002. A new wave of evidence: The impact of school, family and community connections on student achievement. Austin, Tex.: National Center for Family & Community Connections with Schools Southwest Educational Development Laboratory. Dostopno na <http://www.sedl.org/connections/resources/evidence.pdf>
- Hoover-Dempsey, K., in H. Sandler. 1997. Why do parents become involved in their children's education? Review of Educational Research 67(1): 3-42.
- Jurišić, B.D. (2012). Blokade v komunikaciji s starši in tehnike poslušanja. V B.D.Jurišić (ur.). Strokovnogradivo 5. Posveta na temo Življenje oseb z downovim sindromom, Komunikacija med strokovnjaki in starši. Ljubljana: Sožitje, Pedagoška fakulteta.
- Johnson, D. W., Johnson, F. P. (1997). Joining Together: Group Theory and Group Skills, Boston: Allyn & Bacon.
- Lamovec, T.(1993). Spretnosti v medosebnih odnosih. Ljubljana: Produktivnost –Management Consulting, Center za psihodiagnostična sredstva
- Lepičnik- Vodopivec, J. (1996), Med starši in vzgojitelji ni mogoče ne komunicirati, Ljubljana: Misch, Oblak in Schwarz.
- Ličen, N. (2003). Šola uči o družini, družina o šoli ... obe učita o življenju. V: A. Trnavčević, A., (ur.), Sodelovanje s starši da, toda kako?: Zbornik/VI. Strokovni posvet v Menedžmentu v izobraževanju. Ljubljana: Šola za ravnatelje.
- Pate, P. in P. Andrews. 2006. NMSA Research summary: Parent involvement. National Middle School Association (NMSA). Dostopno na <http://www.nmsa.org/Research/ResearchSummaries/ParentInvolvement/tabid/274/Default.aspx>.
- Siraj-Blatchford, I. 2004. Educational disadvantage in the early years: How do we overcome it? Some lessons from research. European Early Childhoods Research Journal 12(2): 5-20.
- Tankersley, D., Brajković, S., Handzar, S., Rimkiene, R., Sabaliauskiene, R., Trikić, Z., Vonta, T. (2013). Od teorije k praksi: Vodnik po pedagoških področjih kakovosti ISSA. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Watzlawick, P., J. Beavin, D. D Jackson. (1967). Pragmatics of Human Communication. New York: Norton.